

OBSAH

	SEZNAM ZKRATEK	8
	SEZNAM OBRÁZKŮ	9
	SEZNAM TABULEK	9
	PŘEDMLUVA	13
1	ÚVOD (<i>M. Sedláčková</i>)	14
2	STRUČNÁ HISTORIE NÁLEZŮ BAKTERIÍ V ŽALUDKU (<i>M. Sedláčková</i>)	16
3	MORFOLOGICKÝ OBRAZ INFEKCE H. PYLORI (<i>A. Chlumská</i>)	19
3.1	Chronická gastritis	19
3.1.1	Morfologické formy chronické gastritidy	20
3.1.2	Klasifikace chronické gastritidy	22
3.2	Intestinální metaplazie	25
3.3	Dysplazie	27
3.4	Duodenitis	28
3.5	Peptický vřed žaludku a duodena	29
3.6	Karcinom žaludku	30
3.7	MALT lymfom žaludku	30
3.8	Helicobacter pylori-pozitivní gastritis v elektronové mikroskopii	31
4	MIKROBIOLOGIE H. PYLORI (<i>A. Souček, A. Součková</i>)	38
4.1	Taxonomie Helicobacter pylori a jiných helicobakterů	38
4.2	Bakteriologická diagnostika	41
4.2.1	Rychlý ureázový test	42
4.2.2	Mikroskopické vyšetření stěrů žaludeční sliznice	43
4.2.3	Zpracování biopsie žaludeční sliznice	43
4.3	Molekulární techniky průkazu Helicobacter pylori	47
4.4	Základní charakteristika druhu Helicobacter pylori	48
4.5	Patogenita Helicobacter pylori	49
5	IMUNOLOGIE INFEKCE H. PYLORI (<i>J. Mucksová</i>)	60
5.1	Morfologický substrát imunitní odpovědi	60
5.2	Lymfatická tkáň žaludku	61
5.3	Úloha specifických protilátek	61
5.3.1	Protilátky tvořené ve sliznici žaludku	63
5.3.2	Antigenní specifita protilátek	64
5.4	Metody stanovení specifických protilátek v krevním séru	65
5.4.1	ELISA (enzyme-linked immunosorbent assay)	65
5.4.2	Hemaglutinační test a latexová aglutinace	66
5.4.3	Western blotting	66
5.4.4	Nepřímá imunofluorescence	66
5.4.5	Bakteriální aglutinace	67
5.4.6	Komplement fixační test	67

5.5	Antigeny pro sérologickou diagnostiku	68
5.6	Komerční sérologické testy	68
5.7	Imunitní odpověď na infekci	69
5.7.1	Indukce slizniční imunitní odpovědi	70
5.7.2	Cytokiny	70
5.7.3	T buněčná odpověď	71
5.7.4	HLA systém při infekci <i>Helicobacter pylori</i>	72
6	DIAGNOSTICKÉ METODY K DETEKCI H. PYLORI	
	<i>(M. Sedláčková)</i>	75
6.1	Invazivní metody	75
6.1.1	Endoskopie	75
6.1.2	Rychlý ureázový test	76
6.1.3.	Mikrobiologické metody	76
6.1.4.	Metody molekulární biologie	78
6.1.5.	Histologie a cytologie	78
6.2	Neinvazivní metody	78
6.2.1	Dechové testy	78
6.2.2	Stanovení specifických protilátek	79
6.2.3	Kultivace ze stolice	81
6.2.4	Detekce DNA a RNA v biologických materiálech a ve vodě	81
7	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VYŠETŘENÍ <i>(M. Sedláčková)</i>	83
8	EPIDEMIOLOGIE INFEKCE H. PYLORI <i>(M. Sedláčková)</i>	85
8.1	Incidence a prevalence	85
8.2	Přenos, zdroje a cesty infekce	89
8.2.1	Přenos z člověka	89
8.2.2	Přenos ze zvířat	90
8.2.3	Přenos ze životního prostředí	91
9	SHLUKOVÁNÍ A PŘENOS INFEKCE H. PYLORI V RODINÁCH	
	<i>(M. Sedláčková)</i>	94
9.1	Transplacentární přenos specifických protilátek	95
10	ÚČAST GENETICKÝCH FAKTORŮ HOSTITELE PŘI	
	INFEKCI H. PYLORI <i>(M. Sedláčková)</i>	97
11	INFEKCE H. PYLORI A GASTRODUODENÁLNÍ	
	PATOLOGIE <i>(M. Sedláčková)</i>	98
11.1	Klinické formy infekce	98
11.1.1	Akutní infekce	98
11.1.2	Chronická infekce	99
11.2	Stručný přehled patogenetických mechanismů peptických vředů	102
11.2.1	Slizniční bariéra žaludku	102
11.2.2	Zánětlivá odpověď žaludeční sliznice na infekci	104
11.2.3	Žaludeční acidita	105
11.2.4	Vznik žaludeční metaplazie v bulbu duodena	107
11.2.5	Genetické vlastnosti hostitele a odpověď na infekci	107
11.2.6	Úloha specifických bakteriálních kmenů <i>Helicobacter pylori</i>	108

11.2.7	Účast zevních faktorů	108
11.2.8	Žaludeční vřed při infekci <i>Helicobacter pylori</i>	109
11.3	Karcinom žaludku a infekce <i>Helicobacter pylori</i>	111
11.4	Primární lymfom žaludku – MALT lymfom	119
12	NEULCERÓZNÍ DYSPEPSIE A INFEKCE	
	H. PYLORI (<i>M. Sedláčková</i>)	122
13	INFEKCE H. PYLORI A JINÁ ONEMOCNĚNÍ (<i>M. Sedláčková</i>)	126
13.1	Poruchy motility trávicí trubice	126
13.2	Ez ofagitida	127
13.3	Operovaný žaludek	127
13.4	Meckelův divertikl	128
13.5	Ménétrierova choroba	128
13.6	Celiakie, m. Duhring a lymfocytární gastritis	128
13.7	Poruchy růstu	129
13.8	Kardiovaskulární onemocnění	130
13.9	HIV a AIDS	130
13.10	Faktory ovlivňující průběh infekce <i>Helicobacter pylori</i>	131
13.10.1	Nesteroidní protizánětlivé léky (NSAIDs)	131
13.10.2	Kouření a alkoholismus	131
14	TERAPIE INFEKCE H. PYLORI (<i>M. Sedláčková</i>)	133
14.1	Úvod	133
14.2	Stručný historický přehled léčby onemocnění gastroduodena	137
14.2.1	Vizmut	137
14.2.2	Dieta	138
14.2.3	Antacida	138
14.2.4	Chirurgická léčba	139
14.2.5	Anticholinergika, spasmolytika a jiné léčebné režimy	139
14.2.6	Blokátory H ₂ -receptorů	140
14.2.7	Inhibitory protonové pumpy žaludku	140
14.2.8	Antibiotika	141
14.3	Faktory ovlivňující úspěch léčby	142
14.4	Terminologie kritérií úspěšné léčby	143
14.5	Přehled některých léčebných schémata	144
14.5.1	Monoterapie léky snižujícími kyselou žaludeční sekreci	145
14.5.2	Standardní trojkombinace	145
14.5.3	Trojkombinace H ₂ blokátorů a antibiotik	146
14.5.4	Nové dvojkombinace s omeprazolem	147
14.5.5	Nové trojkombinace s krátkodobým podáváním	148
14.5.6	Čtyřkombinace	149
14.6	Léčba nefarmakologická	149
15	PEDIATRICKÝ DOVĚTEK (<i>M. Sedláčková</i>)	152
16	ZÁVĚR	156
	REJSTŘÍK	158